

# PSALM 58 — TREASURY OF DAVID



## Titel

“Voor den opperzangmeester.” David had zijn eigen situatie voor ogen. Toch schreef hij dit lied niet als een gewoon mens, maar als een profeet die door God werd geïnspireerd. Daarom gaf hij het aan de man die de zang in de tempel leidde, zodat het blijvend en door iedereen gebruikt kon worden. “Altascheth.” Dat betekent: “Verderf niet”. In deze psalm worden de goddelozen beoordeeld en veroordeeld, maar over de mensen die God dienen klinkt plechtig dat heilige “Verderf niet”.

“Een Michtam van David.” Dit is de vierde van de Psalmen van het Gouden Geheim, en de tweede van de “Verderf niet”-psalmen. Zulke namen zijn in elk geval handig om dingen te onthouden. Mensen geven hun paarden, juwelen en andere kostbaarheden een naam. Die naam is er niet zozeer om ze te beschrijven als wel om ze uit elkaar te houden. Soms laat de eigenaar er ook mee zien hoe hoog hij zijn schat waardeert. Zo gaf ook de oosterse dichter een titel aan het lied waar hij van hield. Dat hielp hem het te onthouden, en het liet zien hoeveel de melodie hem waard was. We hoeven in zulke opschriften niet altijd een diepe betekenis te zoeken. We kunnen ze gewoon behandelen zoals wij de titels van gedichten of de namen van melodieën behandelen.

## Indeling

De goddeloze vijand wordt aangeklaagd (Ps. 58:2-6). Daarna wordt bij de Rechter om gericht gevraagd (Ps. 58:7-9). Tot slot ziet de dichter in een profetisch visioen dat dit oordeel al is voltrokken (Ps. 58:10-12).

## Uitleg

### Vers 2

“Spreekt gijlieden waarlijk gerechtigheid, gij, vergadering?” Davids vijanden vormden een grote groep die het onderling volkomen eens was. Omdat zij allemaal dezelfde veroordeling over de vervolgde uitspraken, vonden zij vanzelf dat hun oordeel klopte. “Wat iedereen zegt, moet waar zijn”

is een leugenachtig spreekwoord. Het komt voort uit de overmoed van grote samenspanningen. “We zijn het er toch allemaal over eens dat die man de dood verdient? Wie durft te zeggen dat zoveel belangrijke mensen zich vergissen?”

Toch zet de vervolger de bijl aan de wortel. Hij eist van zijn rechters antwoord op één vraag: handelen jullie echt rechtvaardig, ja of nee? Het zou goed zijn als mensen af en toe even stilstonden om daar eerlijk over na te denken. Sommigen in de omgeving van Saul waren eerder lijdelijke dan actieve vervolgers. Als iemand de man belasterde die de koning haatte, hielden zij hun mond. In de oorspronkelijke tekst lijkt deze eerste zin juist tot hen gericht. Zij moeten hun stilzwijgen verantwoorden. Zwijgen is instemmen. Wie nalaat het recht te verdedigen, is zelf medeplichtig aan het onrecht.

“Oordeelt gij billijkheden, gij, mensenkinderen?” Ook jullie zijn maar mensen, al hebben jullie een beetje gezag gekregen dat zo weer voorbij is. Jullie ambt en jullie plicht tegenover andere mensen verbinden jullie allebei tot eerlijkheid. Maar hebben jullie daar ooit aan gedacht? Hebben jullie niet alle waarheid opzijgeschoven toen jullie de vromen veroordeelden en elkaar opzochten om een onschuldige ten val te brengen? Wees er echter niet te zeker van dat dit lukt. Jullie zijn immers maar “mensenkinderen”, en er is een God Die jullie uitspraken kan en zal vernietigen.

### **Vers 3**

“Ja, gij werkt ongerechtigheden in het hart.” Diep in jullie binnenste oefenen jullie als het ware het onrecht dat jullie van plan zijn te plegen. Komt dan de gelegenheid, dan nemen jullie met smaak wraak. Jullie hart zit in dat boze werk, en daarom zijn jullie handen er ook meteen klaar voor. Juist de mannen die als rechter zaten en zich zo verontwaardigd voordeden over de fouten van hun slachtoffer, bedreven in hun hart allerlei kwaad.

“Gij weegt het geweld uwer handen op de aarde.” Dit waren mensen die met opzet zondigden: koel, berekenend en schaamteloos. Een rechtvaardige rechter bestudeert de wet, weegt het bewijs en overziet de hele zaak. Zo delen ook de kwaadwilligen onrecht uit: met voorbedachten rade en in koelen bloede. Merk op dat deze mannen zondigden met hart én hand. In het verborgene deden zij het in hun hart, en openlijk deden zij het op de aarde. Ze gingen aan het werk en ze wogen af. Ze waren dus druk bezig en toch weloverwogen.

Wat voor soort mensen hebben de heiligen toch tegenover zich! Zo waren ook de vijanden van onze

Heere: een adderengebroed, een boos en overspelig geslacht. Zij wilden Hem doden omdat Hij de gerechtigheid zelf was. Toch verborgen zij hun haat tegen Zijn goedheid door Hem van zonde te beschuldigen.

#### **Vers 4**

“De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan.” Het is geen wonder dat sommige mensen het rechtvaardige nageslacht van de vrouw vervolgen. Ze zijn immers allemaal van het slangengebroed, en God heeft vijandschap tussen hen gezet. Nauwelijks geboren en al van God vervreemd! Wat een toestand om in te verkeren. Raken wij echt zó vroeg van het rechte pad af? Beginnen we op hetzelfde moment mens te zijn en zondaar te worden?

“De leugensprekers dolen van moeders buik aan.” Iedere opmerkelijke ouder ziet hoe snel kinderen liegen. Nog voor ze kunnen praten, oefenen ze al kleine trucjes om anderen te bedriegen. Dat geldt vooral voor wie later meesters in laster worden. Ze beginnen hun slechte vak jong, en het is geen wonder dat ze er goed in worden. Wie vroeg in de morgen vertrekt, komt voor de avond ver. Onwaarachtig zijn is een van de zekerste bewijzen dat we gevallen mensen zijn. En omdat de leugen overal voorkomt, is ook de menselijke verdorvenheid overal.

#### **Vers 5**

“Zij hebben vurig venijn, naar gelijkheid van vurig slangenvenijn.” Is de mens dan ook een giftig kruipdier? Ja, en zijn gif is net dat van een slang. De adder heeft alleen dodelijk gif voor het lichaam in zijn tanden. Maar de onwedergeboren mens draagt gif onder zijn tong, dat de edelste kant van een mens kapotmaakt.

“Zij zijn als een dove adder, die haar oren toestopt.” Terwijl hij over slangen schrijft, bedenkt de psalmist dat veel slangen door de kunst van de bezweerder zijn getemd. Maar de mensen met wie hij te maken had, waren door geen enkele kunst te temmen of te bedwingen. Daarom vergelijkt hij hen met een slang die minder gevoelig is dan andere voor de muziek van de bezweerder. Zij weigerden naar rede te luisteren, net zoals de adder haar oor sluit voor de bezweringen die andere kruipdieren betoveren. In zijn natuurlijke bedorvenheid lijkt de mens alle slechte eigenschappen van een slang te hebben, maar geen enkele van haar goede kanten. O zonde, wat heb je aangericht!

#### **Vers 6**

“Opdat zij niet hore naar de stem der belezers, desgenen, die ervaren is met bezweringen om te gaan.” Goddeloze mensen zijn niet voor het goede te winnen, ook niet met de meest logische redenering of de meest ontroerende oproep. Probeer al jullie kunsten maar, predikers van het Woord! Doe jullie best om rekening te houden met de vooroordelen en de smaak van zondaars, en jullie zullen toch nog moeten uitroepen: “Wie heeft onze prediking geloofd?” De oorzaak van het mislukken ligt niet in jullie muziek, maar in het oor van de zondaar. Alleen de kracht van God kan dat wegnemen.

*“Je kunt wel geesten roepen uit de diepte,  
Maar komen ze ook als je hen roept?”*

Nee, wij roepen en roepen en roepen, en het is tevergeefs, totdat de arm van de Heere zich openbaart. Dit is meteen de schuld én het gevaar van de zondaar. Hij behoort te luisteren, maar wil het niet. En omdat hij niet wil luisteren, kan hij de verdoemenis van de hel niet ontlopen.

#### **Vers 7**

“O God! verbreek hun tanden in hun mond.” Als zij geen aanleg voor het goede hebben, neem hun dan tenminste het vermogen om kwaad te doen. Behandel hen zoals slangenbezweerders hun slangen behandelen: trek hun giftanden uit en breek hun tanden. De Heere kan dit doen, en Hij zal het doen. Hij laat de boosheid van de goddelozen niet zegevieren. Hij zal hun zo’n harde klap geven dat zij geen onheil meer kunnen aanrichten.

“Breek af de baktanden der jonge leeuwen, o HEERE!” Het is alsof één redeloos dier nog niet genoeg kwaad in zich had om een beeld van de goddeloze natuur te geven. Daarom wordt er nog een wild roofdier bijgehaald. Voor hun woeste wreedheid worden de goddelozen vergeleken met jonge leeuwen: roofdieren in de bloei van hun kracht, vol woede en levenslust. En er wordt gebeden dat hun kiezen worden ingeslagen, afgebroken of uitgeslagen, zodat deze dieren voortaan geen kwaad meer kunnen doen. Het is goed te begrijpen waarom de verbannen zoon van Isaï zo bad. Hij werd vergiftigd door de gifspuiterij van zijn vijanden, en hij werd gekweld door hun wrede macht. Daarom riep hij de hemel aan om snel en volledig van hen verlost te worden.

#### **Vers 8**

“Laat hen smelten als water, laat hen daarhenen drijven.” Laat hen verdwijnen als bergstromen die

door de zomerhitte zijn opgedroogd. Of laat hen voorbijgaan als stromende beken waarvan het water snel verdwenen is. Of laat hen uit het bestaan verdwijnen als gemorst water dat niemand ooit nog terugvindt. Weg met jullie, vuile stromen! Hoe sneller jullie vergeten worden, des te beter voor het heelal.

“Legt hij zijn pijlen aan, laat hen zijn, alsof zij afgesneden waren.” Wanneer de Heere ten oorlog trekt, laat Zijn oordelen dan zo op deze vervolgers neerkomen dat zij helemaal in stukken worden gesneden, als een schietschijf die door tientallen pijlen is doorboord. Of misschien bedoelt de dichter: wanneer de goddeloze ten strijde trekt, laat zijn pijlen en zijn boog dan in stukken vallen. De pees is doorgesneden, de boog gebroken, de pijlen hebben geen punt meer en de uiteinden zijn bot. De opschepperige krijger heeft dan niets meer in handen om de man te treffen die hij haat. In beide gevallen is het gebed van deze psalm vaak werkelijkheid geworden, en het zal opnieuw verhoord worden zo vaak als nodig is.

## **Vers 9**

“Laat hem henengaan, als een smeltende slak.” Een slak baant zich een weg door haar eigen slijm en lost zo op terwijl ze kruipt. Haar huisje wordt vaak leeg gevonden, alsof de bewoner is weggesmolten. Zo zullen ook de kwaadwilligen hun eigen kracht verbruiken terwijl ze doorgaan met hun boze plannen, en zelf verdwijnen. Wie kwaad in de zin heeft, vernietigt zichzelf door nijd en verdriet.

“Laat hen, als ener vrouwe misdracht, de zon niet aanschouwen.” Deze vloek is plechtig, maar hoe zeker treft hij veel genadelozen! Zij zijn alsof zij nooit bestaan hebben. Hun karakter heeft geen vorm, is afzichtelijk en walgelijk. Ze passen beter in een onbekend graf waar niemand hen ziet dan onder de mensen waar ze meetellen. Hun leven komt nooit tot rijpheid. Hun plannen mislukken, en het enige wat zij bereiken is dat zij anderen ellende hebben bezorgd en zichzelf afschuw. Mannen als Herodes, Judas, Alva en Bonner: was het niet beter voor hen geweest als ze nooit geboren waren? Beter voor de moeders die hen baarden? Beter voor de landen die zij vervloekten? Beter voor de aarde waarin hun verrotte lijken voor de zon verborgen liggen?

Elk onwedergeboren mens is een misgeboorte. Hij mist de ware gestalte van de mens zoals God hem maakte. Hij rot weg in het donker van de zonde. Hij ziet het licht van God in al zijn zuiverheid in de hemel niet, en hij zal het ook nooit zien.

## Vers 10

“Eer dan uw potten den doornstruik gewaar worden.” Zo plotseling gaan de goddelozen ten onder, en zo volledig mislukt hun leven, dat zij nooit vreugde zien. Hun pot hangt aan de haak voor een vrolijk feestmaal en het brandhout ligt eronder. Maar voordat de doornen branden, voordat er enige hitte bij de pot kan komen, ja, zodra het hout de kookpot heeft aangeraakt, komt er een storm en die veegt alles weg. De pot wordt omgegooid en het brandhout ligt wijd en zijd verspreid.

Misschien denkt de dichter aan een ander beeld. Dan worden de doornen, het brandhout, wel aangestoken, maar de vlam is zo snel gedoofd dat er geen hitte kan ontstaan. Het vuur is uit, het vlees blijft rauw, de man is teleurgesteld, en zijn werk is een volledige mislukking.

“Zal Hij hem ... wegstormen.” Kok, vuur, pot en vlees: alles verdwijnt tegelijk, weggewenteld naar de ondergang. “Als levend, als in heten toorn.” Midden in zijn leven en in de woede van zijn razernij tegen de rechtvaardige wordt de vervolger door een wervelwind overvallen. Zijn plannen worden gedwarsboomd, zijn listen mislukken, en hijzelf wordt vernietigd. Het is een moeilijke tekst, maar dit is waarschijnlijk wat hij bedoelt, en het is een heel angstaanjagende betekenis. De kwaadaardige ellendeling zet zijn grote kookpot op en verzamelt zijn brandhout. Hij is van plan als een kannibaal met de vromen te doen. Maar hij heeft buiten zijn waard gerekend, of liever buiten de Heere der heirscharen. De onverwachte storm laat geen spoor van hem over, ook niet van zijn vuur en zijn feestmaal, en dat gebeurt in een oogwenk.

## Vers 11

“De rechtvaardige zal zich verblijden, als hij de wraak aanschouwt.” Hij zal er zelf geen hand in hebben, en hij zal zich ook niet verheugen vanuit wraakzucht. Zijn rechtvaardige ziel zal zich neerleggen bij Gods oordelen, en hij zal blij zijn dat hij ziet hoe de gerechtigheid zegeviert. In de Schrift vind je niets van die sympathie met Gods vijanden die moderne verraders zo graag laten zien, alsof het de fijnste vorm van goedheid is. Uiteindelijk zullen wij “Amen” zeggen op de veroordeling van de goddelozen, en geen neiging voelen om Gods weg met mensen die zich niet bekeren in twijfel te trekken.

Bedenk hoe Johannes, de liefhebbende leerling, het zegt: “En na dezen hoorde ik als een grote stem ener grote schare in den hemel, zeggende: Halleluja, de zaligheid, en de heerlijkheid, en de eer, en de kracht zij den Heere, onzen God. Want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig; dewijl Hij

de grote hoer geoordeeld heeft, die de aarde verdorven heeft met haar hoererij, en Hij het bloed Zijner dienaren van haar hand gewroken heeft. En zij zeiden ten tweeden maal: Halleluja! En haar rook gaat op in alle eeuwigheid.”

“Hij zal zijn voeten wassen in het bloed des goddelozen.” Hij zal over hen triomferen. Zij zullen zo volledig verslagen worden dat hun ondergang definitief en fataal is, en dat zijn redding volkomen is en als een kroon op alles. De verdoemenis van zondaars zal het geluk van de heiligen niet verstoren.

## **Vers 12**

“En de mens zal zeggen.” Iedereen, hoe onwetend ook, zal gedwongen worden te zeggen: “Immers is er vrucht voor den rechtvaardige.” Als niets anders waar is, dan is dit het wel. De vromen zijn tenslotte niet in de steek gelaten en aan hun vijanden overgeleverd. De goddelozen zullen het niet het beste hebben. Waarheid en goedheid worden uiteindelijk beloond.

“Immers is er een God, Die op de aarde richt.” Alle mensen zullen door het zien van het laatste oordeel gedwongen worden te erkennen dat er een God is en dat Hij de rechtvaardige bestuurder van het heelal is. Aan het einde zullen twee dingen helder uitkomen: er is een God, en er is vrucht voor de rechtvaardige. De tijd zal twijfels wegnemen, moeilijkheden oplossen en geheimen openbaren. Tot die tijd ziet het vooruitkijkende oog van het geloof de waarheid nu al, en verheugt het zich erover.

## **Verklarende aantekeningen en treffende uitspraken**

### **Titel**

De eigenlijke betekenis van de wortel van Michtam is graveren of een metaal stempelen. Strikt genomen betekent het woord dus een gravure of een beeldhouwwerk. Daarom is het in de Septuagint vertaald met sthlografia, een opschrift op een zuil.

Ik waag een gissing die hier volkomen mee overeenkomt. Uit de titels van vier van deze zes psalmen blijkt dat David ze maakte terwijl hij vluchtte en zich verborg voor de vervolgingen van Saul. Wat houdt ons dan tegen om ons voor te stellen dat ze zijn ingegraveerd in de rotsen en op de wanden van de spelonken die zo vaak zijn schuilplaats waren? Deze opvatting past bij de strikte oorspronkelijke betekenis van het woord, en ze verklaart ook de weergave van de Septuagint. — John Jebb, in “A Literal Translation of the Book of Psalms,” 1846.

(Zie ook de Verklarende Aantekeningen bij de Psalmen 6 en 56. “Treasury of David”, deel 1, blz. 222-223; deel 3, blz. 40.)

## **Gehele psalm**

Volgens Kimchi is deze psalm geschreven vanwege Abner en de andere oversten van Saul. Zij beschouwden David als een opstandeling tegen het gezag en zeiden dat het aan Saul was om hem na te jagen en te doden. Hadden zij hem namelijk tegengehouden, dan had Saul hem niet nagejaagd. Het lijken inderdaad goddeloze rechters te zijn die in deze psalm worden toegesproken. “Verderf niet.” Arama zegt dat de psalm de boosheid van Sauls rechters laat zien. — John Gill.

## **Vers 2**

“Zijt gij stom (wanneer) gij (behoort te) spreken gerechtigheid (en) billijk oordelen, mensenkinderen?” De eerste woorden zijn buitengewoon duister. Eén ervan, ((Hebr.)), is in het Engels en in de oude vertalingen niet weergegeven. Het betekent stomheid, zoals in Ps. 56:1, en wordt hier blijkbaar gebruikt als sterke uitdrukking voor volledig sprakeloos zijn. Het werkwoord dat volgt laat zien in welk opzicht zij zo stom waren. Maar dat verband kan in het Engels alleen met een omschrijving duidelijk worden gemaakt. De vraagvorm, “zijt gij werkelijk”, drukt verbazing uit, zoals bij iets wat bijna ongelooflijk is. Kan het echt waar zijn? Is het mogelijk? Zwijgen jullie werkelijk, jullie wier ambt het juist is om voor God te spreken en tegen de zonden van mensen? — Joseph Addison Alexander.

## **Vers 2**

“Gij, vergadering,” o bende, of gezelschap. Het Hebreeuwse *aleim* betekent binden, zoals een schoof of bundel. Hier lijkt het dus te gaan om een gezelschap dat zich verbonden of samengezworen heeft. — Henry Ainsworth.

## **Vers 3**

“Gij werkt ongerechtigheden in het hart” enzovoort. De psalmist zegt niet dat zij boosheid in hun hart hadden, maar dat zij die daar bewerkten. Het hart is een werkplaats van binnen, een werkplaats onder de grond. Daar smeedden, vormden en hamerden zij in het geheim hun boze plannen uit en pasten ze aan tot daden. Ja, “gij weegt het geweld uwer handen op de aarde”. Dat is een zinspeling op kooplieden, die kopen en verkopen op gewicht. Zij wegen hun waar tot op de ons nauwkeurig af.

Zij geven het niet in het groot uit, maar op exact gewicht.

Zo, zegt de psalmist, wegen zij het geweld van hun handen af. Ze onderdrukken niet ruw, maar met een zekere precisie en vaardigheid. Ze gaan zitten en overwegen wat voor geweld en hoeveel geweld ze in een bepaald geval mogen gebruiken. Ze bedenken hoeveel zo iemand kan verdragen, of hoeveel zo'n tijd kan dragen. Ze zijn te slim om alles in één keer te doen, of alles bij één persoon, want dan bederven ze alles.

Zij wegen wat zij doen, hoewel wat zij doen zo slecht is dat het geen gewicht heeft wanneer God het komt wegen. Ze krijgen die vaardigheid ook niet meteen, maar pas nadat ze er als het ware een leertijd in hebben doorgebracht. En ze binden zich al heel vroeg aan het handwerk. Want zoals in het vierde vers van de psalm volgt: “De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan; de leugensprekers dolen van moeders buik aan.” Dat wil zeggen: zij zijn vervreemd, zowel door hun natuur als door vroege oefening. Ze verliezen geen tijd. Ze beginnen jong, ja “van moeders buik aan”. Zodra ze ergens voor geschikt zijn, of iets kunnen doen, zijn ze al bezig en zetten ze zich in om goddeloos te handelen. — Joseph Caryl.

### **Vers 3**

Het Hebreeuwse woord ((Hebr.)) voor ‘boosheid’ betekent oorspronkelijk: het doorslaan van een weegschaal. Zakt één schaal naar beneden, dan helt alles over naar die kant, en is de weging niet meer eerlijk. Zo kreeg het woord de bredere betekenis van partijdigheid, van onrecht en onrechtvaardigheid, vooral in openbare rechtszaken en uitspraken van de rechter. Neem Psalm 82:2: “Hoe lang zult gijlieden onrecht oordelen,” ((Hebr.)) dat wil zeggen: door de weegschaal onrechtvaardig te laten overhellen? — Hermann Venema.

### **Vers 3**

De beginselen van de goddelozen zijn nog erger dan hun daden. Geweld dat van tevoren is bedacht, is dubbel schuldig en weegt dus dubbel zwaar. — George Rogers.

### **Vers 4**

“De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan” enzovoort. Hoe vroeg beginnen mensen te zondigen! Wat zondigen ze vroeg! En wat komen ze laat tot berouw! Nauwelijks zijn ze geboren, of ze “dolen”. En als niemand ingrijpt, keren ze nooit meer terug, tot ze sterven. Een kind kan niet

lopen en niet praten zodra het geboren is, maar dwalen en “leugens spreken” kan het wel. Met andere woorden: zijn eerste woorden zijn een leugen en zijn eerste stappen een dwaalspoor. Het kan nog niet gewoon lopen, maar zedelijk, bij wijze van spreken, kan het al de verkeerde kant op gaan. De eerste stap die het kan zetten, is een stap van de weg af. — Joseph Caryl.

#### **Vers 4**

De leugensprekers dolen van moeders buik aan. Van alle zonden kan geen enkele Satan zó haar vader noemen als liegen. Al het bederf in ons komt van Satan, maar juist deze zonde, het verzinnen en uitspreken van leugens, komt méér van de duivel dan elke andere en smaakt meer naar hem. Daarom is ieder mens een leugenaar (Rom. 3:4), en daarmee ook elke andere soort zondaar. Toch is op een bijzondere manier elk mens een leugenaar. Het allereerste bederf van onze natuur kwam immers binnen door liegen, en onze natuur smaakt nog sterk naar dit oude blok: ze is geneigd tot liegen, en de duivel blaast ons ook nog eens een sterke adem in om ons daartoe op te zwepen.

Daarom liegen we zodra we kunnen praten. Ons lichaam is voor alle ziekten vatbaar, maar de één heeft toch meer aanleg voor deze kwaal en de ander voor die. Zo is ook onze ziel voor alle zonden vatbaar genoeg, en neigt de één meer tot dit kwaad en de ander meer tot dat. Maar tot liegen neigen we allemaal sterk. Een leugenaar lijkt dus zoveel op de duivel als maar mogelijk is, en is zo ongelijk aan God als hij maar kan zijn. — Richard Capel, 1586-1656, in “Tentations, their Nature, Danger, Cure.”

#### **Vers 4**

Het beeld van goddelozen die al dwalen zodra ze geboren zijn, lijkt ontleend aan de aard en de kracht van een jonge slang vlak na haar geboorte. Zelfs de jongste slang kan gif overbrengen op alles wat ze bijt. De pijn is altijd groot, al is zo’n beet zelden dodelijk. Leg een stok bij een slangetje dat nog maar een paar dagen oud is, en het hapt er meteen naar. De jongen van de tijger en van de alligator zijn in hun eerste dagen al even woest. — Joseph Roberts, in “Oriental Illustrations of the Sacred Scriptures,” 1844.

#### **Vers 5**

Gif. Er bestaat zoiets als gif, maar waar vinden we het? Ubicunque fuerit, in homine quis quaereret? Waar het ook zit: wie zou het in de mens zoeken? God maakte het lichaam van de mens uit stof, en

Hij mengde er geen gif doorheen. Hij blaast de ziel van de mens in vanuit de hemel, en geen gif ademt Hij erin. Hij voedt hem met brood, en geen gif geeft Hij erbij. Unde venenum? Waar komt het gif vandaan? Matth. 13:27: “Hebt gij niet goed zaad in uw akker gezaaid? Van waar heeft hij dan dit onkruid?” Unde zizaniae — “Van waar heeft hij dan dit onkruid?” Van waar?

Hoc fecit inimicus — “Een vijandig mens heeft dat gedaan.” We kunnen er de duivel in herkennen. Die grote slang, de rode draak, heeft dit gif in goddeloze harten uitgegoten. Zijn eigen gif: malitiam, boosheid. Cum infundit peccatum, infundit venenum — “Wanneer hij zonde ingiet, giet hij gif in.” Zonde is gif. Wat we de oorspronkelijke verdorvenheid noemen, heet bederf, maar het is écht gif. De heftigheid en giftigheid daarvan komt niet meteen. Nemo fit repente pessimus — Niemand wordt in één klap de slechtste. We worden bedorven geboren, en we hebben onszelf giftig gemaakt. In de zonde zijn drie stadia, als het ware drie leeftijden.

Eerst de verborgen zonde: een zweer diep in de botten, maar met een vlies van huichelarij bedekt. Dan de openbare zonde, die losbarst in zichtbare schurkenstreken. De eerste is bederf, de tweede is uitbarsting. Ten slotte de gewoonte en de vastgeroeste zonde, en dat is puur, onvervalst vergif, dat ziel en lichaam vergiftigt. — Thomas Adams, 1614.

### **Vers 5**

Adder. Het Hebreeuwse ((Hebr.)) pethen is de Egyptische cobra (Naja haje), een van de giftige Colubrine slangen (Colubri). Dit is een van de zogeheten kapslangen, de slangen met een kap om hun hals, waar slangenbezweerders vooral mee werken. De echte Brilslang (Naja tripudians) is een nauw verwante soort. De bekende Cobra di Capello is er nog een. Ze staan allemaal bekend om hun dodelijke beet. De holle tanden zijn verbonden met een gifklier. Bij het bijten wordt die samengeperst, en dan komen er een paar druppels in de wond. Het gif werkt snel op het hele lichaam, en kort daarna volgt de dood. — John Duns, D.D., in “Biblical Natural Science,” 1868.

### **Vers 5**

De dove adder. Het staat wel vast, zegt een hedendaagse schrijver over de Psalmen, dat de gewone adder of vipera hier in Engeland (waarvan de beet overigens zeer giftig is) zo niet helemaal doof, dan toch zeer slecht hoort. Dat blijkt uit het gevaar om er per ongeluk op te trappen, tenzij je ze toevallig ziet. Want als ze jou niet zien en jij hen niet stoort, proberen ze je nooit te ontwijken. Dat doen ze juist wél angstvallig als ze gestoord worden en je zien. Stel nu dat er een soort van deze

schadelijke dieren bestaat die niets of maar heel weinig hoort en dus gerust doof mag heten.

Dan kan dat ons helpen om deze dichterlijke passage van de psalmist te verklaren. Hij vergelijkt de verderfelijke praktijken van goddeloze mensen heel mooi met het gif van een slang. En door deze diersoort te noemen, kwam er bij hem blijkbaar nog een eigenschap op, althans van één soort slang, waarin ze ook lijken op koppige, verdwaalde zondaars: die zijn doof voor elk advies, volkomen onverbeterlijk en niet te overreden. Precies zo is de adder: een heel giftig dier dat bovendien doof is, of bijna. Misschien is de uitdrukking dat ze haar oor toestopt niet meer dan een dichterlijke manier om doofheid aan te duiden.

Net zoals je van de mol, die in gewone taal blind heet, dichterlijk kunt zeggen dat hij zijn ogen sluit. En dat doet hij ook echt als je hem aan het licht blootstelt. De volgende zinsnede, “Opdat zij niet hore” enzovoort, is een tweede dichterlijke uitdrukking voor hetzelfde. — Samuel Burder, in “The Scripture Expositor,” 1810.

### **Vers 5**

De dove adder. Van verschillende slangensoorten denkt men dat ze helemaal doof zijn of heel slecht horen. Misschien geldt dat voor de zogeheten puddeyan, de “bevers slang”, meer dan voor welke andere ook. Ik ben herhaaldelijk vlak bij deze dieren gekomen, maar ze deden geen enkele poging om opzij te gaan. Ze liggen op de loer, midden op het pad, en wachten af. Wie ze aanvallen, sterft binnen een paar minuten na de beet. — Joseph Roberts.

### **Vers 5**

De dove adder. Volgens Cuvier is de adder, of asp, de haje naja, de cobra van Egypte. Alle slangen horen onvolkomen, want ze hebben geen trommelholte en geen uitwendige ooropeningen. De dove adder is dus geen aparte soort. Waar de berisping om draait: de pathen, de “adder” waar het hier over gaat, kon in zekere mate wél horen, maar wilde niet. Net zoals de onrechtvaardige rechters, of vervolgers, van David met hun gewone oren best konden horen wat hij in Ps. 58:2-3 aanvoert, maar niet wilden luisteren. De bezweerder kon de slang meestal betoveren met schelle geluiden van zijn stem of fluit.

Juist doordat de slang betrekkelijk doof is, reageert ze des te sterker op de geluiden die ze wél hoort. Maar er waren uitzonderlijke gevallen van een dove adder die alleen doof was in de zin dat ze

weigerde te luisteren of zich te laten beïnvloeden. Zie ook Jer. 8:17; vergelijk Pred. 10:11. — A. R. Fausset.

### **Vers 5**

De dove adder die haar oren toestopt. Over het dichtstoppen van de oren door het dier hoeven we niet aan te nemen dat het dat echt doet, zoals sommigen hebben beweerd. Het volstaat te weten dat sommige slangen op de hierboven beschreven manier worden bewerkt, terwijl andere gedeeltelijk of helemaal ongevoelig zijn voor de bezwering. — Richard Mant.

### **Vers 5 (tweede zinsdeel)**

Dit zinsdeel kan ook anders worden opgebouwd: “als de dove adder stopt hij zijn oor”. Sommige uitleggers geven daaraan de voorkeur, omdat een adder haar oren niet kán toestoppen en dat ook niet hoeft als ze van nature doof is, terwijl de goddeloze juist door het toestoppen van zijn oor gelijk wordt aan een dove adder. — J. A. Alexander.

### **Verzen 5-6**

Hoe ervaren en bekwaam slangenbezweerders ook zijn, ze komen niet altijd ongestraft weg. Af en toe loopt zo'n vertoning van de psyllische kunst dodelijk af. Er zijn nog steeds “dove adders” te vinden, die niet horen “naar de stem der belezers, desgenen, die ervaren is met bezweringen om te gaan.”... Roberts vertelt over een man die naar het huis van een heer kwam om tamme slangen te laten zien. Men zei hem dat er in huis een cobra of kapslang in een kooi zat, en vroeg of hij die kon betoveren. Hij zei van wel. De slang werd uit de kooi gelaten, ongetwijfeld in een staat van hevige woede.

De man begon zijn bezwering en herhaalde zijn formules, maar de slang schoot op hem af, beet zich vast in zijn arm, en nog voor het avond werd was hij een lijk. — Philip Henry Gosse, in “The Romance of Natural History,” 1861.

### **Verzen 5-6**

Op een dag kwam er een ratelslang ons kamp binnen. Bij ons was een Canadees die fluit kon spelen. Om ons te vermaken trok hij met zijn nieuwe soort wapen tegen de slang op. Als zijn vijand nadert, kromt het trotse beest zich in een spiraal, plat zijn kop, blaast zijn wangen op, trekt zijn lippen samen en laat zijn giftige tanden en zijn stoutmoedige keel zien. Zijn tong flakkert als twee

vuurvlammen en zijn ogen zijn gloeiende kolen. Zijn lichaam zwelt van woede en rijst en daalt als de blaasbalg van een smidse.

Zijn opgezwollen huid wordt dof en schubbig, en zijn staart, waar het geluid vandaan komt dat de dood aankondigt, trilt zo snel dat hij op een lichte damp lijkt. De Canadees begint op zijn fluit te spelen. De slang schrikt van verbazing en trekt zijn kop terug. Naarmate de magische tonen hem raken, verliest zijn blik de felheid. Zijn staart schommelt langzamer, en de geluiden die hij maakt, worden zwakker en sterven geleidelijk weg. De ringen van de betoverde slang staan minder steil op hun spiraal en worden langzaam uitgespreid. Eén voor één zakken ze op de grond in concentrische kringen.

De tinten azuur, groen, wit en goud krijgen hun glans terug op zijn sidderende huid. Met een licht gedraaide kop blijft hij onbeweeglijk liggen, in een houding van aandacht en genot. Dan zet de Canadees enkele stappen vooruit en speelt zoete, eenvoudige tonen. De slang buigt zijn bonte hals, baant zich met zijn kop een weg door het hoge gras en begint de muzikant achterna te kruipen. Staat de man stil, dan staat hij stil. Loopt de man weer verder, dan volgt hij weer. Zo werd de slang het kamp uitgeleid, gevolgd door een grote groep toeschouwers, zowel inheemsens als Europeanen. Ze konden hun ogen nauwelijks geloven, nu ze dit effect van harmonie met eigen ogen hadden gezien. — François Auguste, burggraaf de Chateaubriand, 1768-1848.

## **Verzen 5-6**

Zodra de slang de bezweerder begint te voelen, drukt ze meteen het ene oor tegen de grond en stopt ze het andere dicht met haar staart. Al zou ze, zoals sommigen opmerken, door naar de bezweerder te luisteren haar gif uitspuwen en haar leeftijd vernieuwen. (Dit is een staaltje van ouderwetse on-natuurlijke historie. Niemand zal erdoor worden misleid. — C. H. S.) Zo verhit is de mens op zijn hoerige zonde dat hij doof is voor alles wat hem het tegendeel zou aanraden. Hij stopt zijn oor, verhardt zijn hart en verstijft zijn nek tegen de donderslagen van de wet, de zachte stem van het evangelie, de aansporingen van de Geest en de overtuigingen van zijn eigen geweten.

Als de zonde roept, rennen ze door dik en dun, zo'n haast hebben ze. Als de wereld beveelt, wat luisteren ze gewillig, wat horen ze snel, wat gehoorzamen ze trouw! Maar als de gezegende God hen roept, hen beveelt met Zijn onbetwistbare gezag en hen smeekt om hun eigen onveranderlijke geluk, dan staan ze als standbeelden van mensen, eerder dan als levende wezens, stil en roeren zich

niet. Andere dingen snellen naar hun bestemming: stenen vallen tollend omlaag, vonken vliegen snel omhoog, konijnen rennen op hun hollen af, rivieren stromen met geweld naar de oceaan.

En toch houdt de dwaze mens zich terug van zijn Maker, zodat geen smeekbede en geen bedreiging, geen woord en geen werk van God, geen hoop op de hemel en geen vrees voor de hel hem kunnen aansporen of haasten naar zijn geluk. Wie zou denken dat een redelijke ziel zo ver tegen verstand en zin in kan gaan? — George Swinnock, 1627-1673.

### **Vers 6**

Opdat zij niet hore. De Heere heeft enkele van Zijn uitverkorenen die Hij op zijpaden en kromme wegen ziet lopen. Hij geeft Zijn knechten, de predikers, opdracht: Ga, nodig die ziel uit en roep haar om tot Mij te komen, en zeg: “Keer weder, keer weder, o Sulammith!” Maar de ziel roert zich niet. De Heere zendt en roept opnieuw, maar als de dove adder luistert ze niet naar de stem van de bezweerder. Welnu, zegt de Heere: “Als u niet komt, zal Ik u halen.” Helpen goede middelen niet, dan moeten slechte middelen het doen.

Dan fluit Hij de vlieg en de bij van de verdrukking tevoorschijn, roept legers van moeite op en geeft hun opdracht zo’n man of vrouw te overvallen en te belegeren. Hij zegt: Bestook hen met jullie kanonschoten, totdat ze zwichten, de sleutels overgeven en het zeil strijken. Hij stuurt ziekte naar hun lichaam, een kwijnende aftakeling naar hun bezit, de dood naar hun vrienden, schande naar hun goede naam, brand naar hun huis, en dergelijke. En Hij beveelt hun te roven en te plunderen tot ze de opgeheven hand van de Heere zien en erkennen. — J. Votier’s “Survey of Effectual Calling,” 1652.

### **Vers 7**

Verbreek hun tanden, dat wil zeggen: vernietig de giftanden van deze slangen, waarin hun gif zit. Dit komt op hetzelfde neer als wat we hierboven zagen. Red mij van de adders, de sluwe en giftige lasteraars. Red mij ook van de leeuwen, de tirannieke en bloeddorstige mensen. — Adam Clarke.

### **Vers 7**

Baktanden. Volgens Michaelis en Gesenius zijn ((Hebr.)) de hoektanden, die bij leeuwen scherp en angstaanjagend zijn. — George Phillips, B.D., in “The Psalms in Hebrew: With a Commentary,” 1846.

### **Verzen 7-10**

Davids vijanden waren sterk en woest als jonge leeuwen. Daarom bad hij er dan ook om dat hun tanden zouden worden verbroken, ook hun sterkste tanden, de kiezen waarmee ze klaarstonden om hem te verslinden, zodat ze niets meer konden aanrichten. Ze overspoelden hem als een vloed, maar hij wenste dat het een landvloed zou blijken, die snel is uitgeput. Ze stonden op het punt op hem te schieten, maar hij wilde dat hun bogen of hun pijlen in stukken zouden breken, als stro zouden worden en niets zouden uitrichten. Hij bad dat ze ongemerkt zouden wegwijnen als de slak, die haar wezen over haar hele spoor achterlaat, en dat ze tot niets zouden komen, als een misgeboorte.

Ook voorspelde hij dat hun voorspoedige woede, die leek op het knetteren van doorns onder een pot, snel gedoofd zou zijn en niets zou uitwerken. De Heere zou hen in Zijn toorn in een snel verderf storten, zoals een woeste wervelwind een levend mens een afgrond in drijft, of in een afschuwelijke put. — Thomas Scott, 1747-1821.

### **Vers 9**

“Als een slak die wegsmelt terwijl zij gaat.” Letterlijk staat er: “die gaat in smelten” (of: in slijm). Het zelfstandig naamwoord staat in de vierde naamval en geeft aan hoe de handeling verloopt. De toespeling gaat over het slijmerige spoor dat een slak achter zich laat, waardoor het lijkt alsof zij langzaam wegwijnt. Dit is zonder enige twijfel niets anders dan een dichterlijke overdrijving. We hoeven er dus geen volksgeloof of vergissing in de natuurkunde van dieren in te zien. — J. J. Stewart Perowne, B.D., in “The Book of Psalms; a New Translation, with Introduction and Notes,” 1864.

### **Vers 9**

“Laat hem henengaan, als een smeltende slak.” Dit is een opmerkelijke tekst, en niet gemakkelijk te begrijpen, ook niet voor wie er goed in thuis is. De Joodse Bijbel geeft de woorden zo weer dat meteen zichtbaar wordt hoe men er in de tijd van de Psalmen over dacht: “Als een slak laat hem smelten terwijl hij voortgaat.” De mensen van toen waren ervan overtuigd dat het slijmspoor van een slak van haar eigen lichaam af ging. Hoe verder ze dus kroop, hoe kleiner ze werd, tot ze uiteindelijk helemaal wegwijnde. De uitleggers van de Talmoed waren dezelfde mening toegedaan. Het Hebreeuwse woord ((Hebr.)) shablul betekent ongetwijfeld een of andere slak. Zo wordt het uitgelegd: “De Shablul is een kruipend beestje. Als zij uit haar huisje komt, loopt er speeksel uit haarzelf tot zij vloeibaar wordt, en zo sterft zij.” Er zijn nog andere verklaringen van deze plaats

voorgesteld, maar het lijkt me zeker dat deze uitleggers gelijk hebben. Toen de psalmist die huiveringwekkende reeks vervloekingen opschreef, had hij het volksgeloof over de slak die langzaam wegwijnt terwijl zij “voortgaat” voor ogen. Er wordt geen bepaalde soort slak bedoeld. Dat hoef ik nauwelijks te zeggen, net zomin als dat er in Palestina veel soorten slakken zijn waarop deze woorden allemaal evengoed passen. — J. G. Wood, in “Bible Animals,” 1869.

### **Vers 9**

“Als ener vrouwe misdracht.” Je kunt zeggen dat de goddelozen allemaal mislukte mensen zijn. Ze blijven voor eeuwig onvolgroeide wezens, die het grote doel van hun bestaan nooit hebben gehaald. De hemel is het ene doel waarvoor de mens geschapen is. Wie dat mist, bereikt zijn bestemming niet en blijft voor altijd een misdracht. — O. Prescott Hiller.

### **Vers 9 (tweede zinsdeel)**

Zo vervloekt David de plannen van goddeloze mensen, en daarmee de mensen zelf. Zij hebben kwaad ontvangen, zijn er lang mee zwanger gegaan en staan op het punt het voort te brengen. Toch zegt hij: “Laat hen” (dat wil zeggen: laat hun plannen en ontwerpen) “als ener vrouwe misdracht, de zon niet aanschouwen.” Dat betekent: laat hen verbrijzeld en bedorven worden, en laat hen hun giftige broed nooit voortbrengen tot schade en narigheid voor de wereld. — Joseph Caryl.

### **Vers 10 (eerste zinsdeel)**

“Eer dan uw potten enzovoort.” Zelfs Oedipus zou in verlegenheid raken als hij in de Engelse vertaling van dit vers een bruikbare zin moest vinden. Het verwijst naar wat reizigers in het Oosten doen. Als zij door de woestijn trekken, maken ze snel een vuurtje van doorntakken die ze verzamelen, sommige groen en vol sap, andere droog en dor, om hun eten te koken. Juist dan steken er nogal eens zware stormen op, die hun brandstof en hun hele kookspullen wegvegen voordat de pannen door de hitte warm zijn geworden. Een treffend en levendig beeld van de allesvernietigende ondergang van goddeloze mensen, hoe stevig zij ook dachten te staan. — William Walford, 1837.

### **Vers 10**

“Eer dan uw potten den doornstruik gewaar worden.” Met deze spreekwoordelijke uitdrukking beschrijft de psalmist hoe plotseling Gods toorn losbarst. Hij komt zo onverwachts en zo hevig als

de dorre doornstruik oplaait onder de pot van de huisvrouw. De heldere vlam van dit brandhout, de hoogte die zij in een oogwenk bereikt en de woede waarmee zij rondom de pot lijkt te razen, geven kracht aan het beeld, ja zelfs verhevenheid. En dat terwijl het is ontleend aan iets heel gewoons uit het eenvoudige leven: de vrouw van een kleine boer die haar pot kookt! De zin is dan: “Eer jullie potten de doornstruik gewaarworden, zal Hij hen wegvegen in wervelwind en orkaan.” — Samuel Horsley, 1733-1806.

## Vers 10

In heel Gods Woord herinner ik me geen zin die zo verschillend en op zoveel manieren is vertaald als dit vers... Die verscheidenheid komt vooral door het oorspronkelijke Hebreeuwse woord ((Hebr.)) *siroth*. In het Hebreeuws betekent het ten eerste potten of ketels waarin vlees gekookt wordt, zoals in Ex. 16:3; 38:3 en Ezech. 11:11. Ten tweede betekent het doornen, de stekels van doorns en distels, zoals in Jes. 34:13 en Hos. 2:5. Ten derde wordt het woord ook voor vishaken gebruikt, omdat de stekels van de grote braamstruik zo scherp en gehaakt zijn (Amos 4:2).

In al onze Engelse Bijbels, de oude, de nieuwe en de Geneefse, en in sommige Latijnse Bijbels, wordt dit woord opgevat als potten of ketels. Maar de Septuagint, Hieronymus, de Vulgaat, Augustinus, Pagninus, Tremellius en alle anderen die ik heb gezien, nemen het in de tweede betekenis: de scherpe stekels van doorns en braamstruiken. Hier bedoelt het woord zeker de scherpe stekels van de grote hondsbraam. Die staat hier in de Hebreeuwse tekst als ((Hebr.)) en wordt in Jotams gelijkenis (Richt. 9:14-15) gebruikt voor de doornenstruik die tot koning over de bomen werd gemaakt, een vuur aanstak en de cederen van de Libanon verteerde.

Nu zit die braamstruik, zowel de stam als elke tak, vol scherpe, gehaakte stekels. Sommige daarvan zijn groen en bevatten leven en vocht. Hoe scherp ze ook zijn, ze zijn niet stijf en sterk genoeg om iemand een diepe wond toe te brengen. Andere zijn groter, meer gehaakt en hard geworden doordat de felle zon ze heeft gedroogd en verschroeid. Die gaan door tot op het levende vlees, blijven hangen of scheuren de huid of het vlees open waar ze iemand grijpen. De eerste soort heet hier ((Hebr.)), levend of groen. De tweede heet ((Hebr.)), gedroogd, of uitgedroogd en verhard.

En de profetische psalmist bevestigt dat “God, Die op de aarde richt, hen allen zal wegnemen en vernietigen als met een stormachtige wervelwind, ieder van hen, zowel de groenen als de droge.” Zo vertaalt Tremellius het woord vanuit de grondtekst het meest getrouw... De hele tekst luidt dan:

“Voordat zij jullie doornen of stekels voelen, o braamstruik, zal Hij ieder van hen wegnemen als met een wervelwind, zowel de groenen als de droge.” Met “voordat zij” worden de rechtvaardigen bedoeld, die jullie haten en vervolgen. Met “voelen” bedoelt hij dat zij volledig gewaarworden en begrijpen wat jullie doornen of stekels zijn, dat wil zeggen de scherpte, de woede en het kwaad die in het hart en de hand zitten van jullie allemaal en van ieder van jullie afzonderlijk.

Want iedereen in jullie bende en vergadering is een bittere doorn en een scherpe stekel van die vervloekte braamstruik, scherp gemaakt en gebogen om kwaad te doen, in boosheid en woede, tegen het volk en de kerk van God. “Hij Die God is, Die op de aarde richt” (zoals het in het twaalfde vers, in de laatste woorden staat) “zal hen wegnemen als met een wervelwind” (dat wil zeggen: ze met veel geweld verstrooien en vernietigen), “ieder van hen, zowel de levenden en groenen als de droge en verharde.” Het gaat dus om alle soorten samenzweerders, jong en oud, zonder uitzondering.

Zowel de groenkoppen, de jonge vervolgers die scherp zijn maar nog niet sterk genoeg om te schaden, als de oude, droge vervolgers die door jarenlange gewoonte verhard zijn in hun boosheid en door hun macht en slimheid sterk zijn in het stichten van onheil. — George Walker, in een vastenpreek voor het Lagerhuis, 1644.

### **Vers 11**

“De rechtvaardige zal zich verblijden, als hij de wraak aanschouwt.” Als de rechtvaardige de wraak ziet en zich verblijdt, komt dat niet door boosheid maar door welwillendheid. Misschien hoopt hij dat de goddelozen door de straf beter worden. Of hij houdt meer van Gods gerechtigheid dan van wie de mensen zijn. Dan stoort hij zich niet aan de straf van de goddelozen, omdat die van de Heere komt. En hij wil ook niet dat de goddelozen aan hun straf ontsnappen, omdat zij die rechtvaardig verdiend hebben. — Nicholas Gibbens.

### **Vers 11**

“De rechtvaardige zal zich verblijden, als hij de wraak aanschouwt.” Niet dat hij blij is met de wraak omdat het voor een schepsel pijn of lijden betekent. De rechtvaardige is blij wanneer hij Gods wraak ziet, omdat daarin Gods dreiging tegen de zonde van de mens wordt vervuld, en dat is ook een bewijs van zijn eigen heiligheid. Ps. 59:11-12. — Joseph Caryl.

### **Vers 11**

“Hij zal zijn voeten wassen in het bloed des goddelozen.” Dat wil zeggen: hij ontvangt troost en moed doordat hij ziet dat de Heere zijn zaak wreekt op zijn tegenstanders. — Joseph Caryl.

### **Vers 11**

“Hij zal zijn voeten wassen in het bloed des goddelozen.” Dat zou je kunnen zeggen van de overlevende van een gewonnen veldslag, die na afloop over het slagveld loopt en overal bloed om zich heen ziet. — Aantekeningen van de R. T. Society.

### **Vers 11**

Als engelen Gods oordelen over zondaars voltrekken, zien de heiligen daar veel in. Zij zien er reden in voor ontzag en voor lof, allebei. Ontzag, omdat Gods macht, toorn en haat tegen de zonde en de zondaars in die oordelen zichtbaar worden. Lof, omdat zijzelf worden gered en er gerechtigheid geschiedt. Wanneer de goddelozen door een goddelijke slag worden weggenomen, door de hand van de gerechtigheid, en God de eer krijgt voor Zijn gerechtigheid, verblijdt de rechtvaardige zich daarover. Maar is dat alles? Nee, hij wast zijn voeten in het bloed van de goddelozen.

Dat betekent: door dit oordeel gaat hij ontzag hebben en komt hij tot inkeer, en hij verandert zijn leven. Het beeld komt uit de gewoonte van die streken, waar men blootsvoets of op sandalen liep en dus veel vuil opdeed. Wie binnenkwam, waste en reinigde zijn voeten. Zo ziet ook de godvruchtige hier Gods hand tegen de goddelozen. Hij gaat ontzag voelen en oordeelt over zichzelf vanwege zijn zonden. Hij zuivert zijn geweten en zijn gevoelens, en staat nu in eerbied voor de God Die de goddelozen heeft geslagen voor zonden waaraan hij zelf deels schuldig is.

Waldus, een man van aanzien in Lyon, zag iemand voor zijn ogen dood neervallen en waste zijn handen in diens bloed. Hij gaf meteen aalmoezen aan de armen, leerde zijn gezin de ware kennis van God en spoorde iedereen die bij hem kwam aan tot bekering en een heilig leven. — William Greenhill, 1691-1777.

### **Vers 11**

Toen Sodom, Gomorra, Adama en Zeboïm werden verwoest, hadden de engelen daar ongetwijfeld reden om zich te verheugen en “Halleluja” te zingen. De goddeloosheid was weggevaagd. De aarde was van een last bevrijd. De gerechtigheid, Gods gerechtigheid, was hoog verheven. En Zijn liefde

voor Zijn andere schepselen werd getoond door hen te verlossen van de nabijheid van wat hen met de hel besmette. Op dezelfde gronden zullen de Heere Jezus Zelf en elk van Zijn leden “Halleluja” roepen over Antichrists verwoeste legers. Zij dringen dan nog dieper door in de gedachten van de Vader en leven volledig mee met Zijn gerechtigheid.

Openb. 19:3. “De rechtvaardige zal zich verblijden, als hij de wraak aanschouwt; hij zal zijn voeten wassen in het bloed des goddelozen.” Hij wordt verfrist aan het einde van zijn reis (Joh. 13:5; Luk. 7:44; Gen. 18:4). Hij veegt al het stof van de weg van zich af en maakt een eind aan zijn vermoeidheid, doordat hij binnengaat in die vreemde, goddelijke vreugde. Het is vreugde over vernietigde zonde, geëerde gerechtigheid, een hooggehouden wet en genomen wraak voor de hoon die de Godheid is aangedaan. Het is de triomf van de Heilige over de onheilige.

Het is niet alleen het moment waarop die vreugde begint. Het is ook de aanleiding en de oorzaak van de heerlijke vreugde van die dag. — Andrew A. Bonar.

### **Vers 11**

We moeten een groot en wezenlijk verschil maken tussen het verlangen naar persoonlijke wraak en ijver voor de eer van God. “De eer van God” omvat noodzakelijk ook het echte welzijn van de overtreder en het welzijn van de maatschappij. Verlangen naar vergelding is altijd verkeerd. Verlangen naar rechtvaardige straf kan in de hoogste mate prijzenswaardig zijn. Alleen uit persoonlijke motieven kan ik vergelding over de kwaaddoener wensen. Maar uit heel onbaatzuchtige en edele motieven mag ik rechtvaardige straf wensen. — R. A. Bertram, in “The Imprecatory Psalms,” 1867.

### **Vers 12**

“En de mens zal zeggen: Immers is er vrucht voor den rechtvaardige.” Dit wordt niet gezegd door één mens, ook niet door één bepaald iemand die je zou kunnen noemen, maar door mensen in het algemeen, door de mens tegenover God. Het voegwoord dat met “immers” is vertaald betekent eigenlijk alleen maar “slechts” en wijst erop dat dit, en niets anders, waar is. — J. A. Alexander.

### **Vers 12**

“En de mens zal zeggen enzovoort” (Engels: So that a man shall say). Het verband van dit vers met wat eraan voorafgaat is de moeite van het opmerken waard. Het zit in het eerste woord, “zodat”.

Dat verbindt dit vers met de vorige delen van deze psalm en laat zien dat dit er een gevolgtrekking uit is. Wat dan? Heeft God die goddeloze rechters, die over Zijn volk de baas speelden, zo plotseling “als met een wervelwind” omvergeworpen? Heeft Hij die “leeuwen” als slakken laten wegsmelten? Heeft Hij de gewrichten van Zijn volk weer sterk gemaakt, dat kort daarvoor nog beefde en tegen elkaar sloeg, als een stel verlaten ongelukkigen die waren buitengezet en weggegooid, zonder dat er een oog was om medelijden met hen te hebben?

Als waren zij samen met Mozes in een biezen mandje op het water meegedreven, zonder loods om hen te leiden, en stonden ze al klaar om met de discipel uit te roepen: “Meester, bekommert het U niet, dat wij vergaan?” Heeft Hij toen een stilte bevolen en hen gebracht naar de haven waar zij wilden zijn? Heeft Hij hun gehuil als van draken en hun gekwetter als van kraanvogels, onder de zwepen en zagen van meedogenloze slavendrijvers, veranderd in een lied van vreugde en zegepraal? Heeft Hij Zich ontdaan van die wolk waarin Hij Zich een tijd lang zo had gehuld dat Hij de nood van Zijn volk niet leek te zien?

Heeft Hij, zeg ik, toen ingegrepen om Zijn volk te redden, door hun jukken te breken zoals op de dag van Midian, en hen te kussen met de kussen van Zijn mond? “En de mens zal zeggen: Immers is er vrucht voor den rechtvaardige; immers is er een God, Die op de aarde richt.” Let wel: de wegen van Gods voorzienigheid mogen soms zo ruw en vreemd lijken, alsof ze rampzalig zijn voor Zijn kerk en misschien zelfs het oog van Zijn eigen heerlijkheid zullen uitdoven. Toch zal onze God ze uiteindelijk zo richten dat ze strekken tot Zijn eer en ons voordeel. — John Hinckley, 1657.

## **Vers 12**

Sommige oordelen van God zijn als een ondiepte, een doorwaadbare plaats, waar zelfs een lam doorheen kan waden. Elk kind kan de betekenis ervan lezen. En een mens, ieder gewoon mens, kan zeggen: “Immers is er vrucht voor den rechtvaardige; immers is er een God, Die op de aarde richt.” — Joseph Caryl.

## **Vers 12**

Dit richten slaat hier niet op het komende oordeel op de laatste dag, wanneer levenden en doden samen voor de ontzagwekkende rechterstoel van de Heere komen. Het is wel zeker waar, affore tempus, dat er een tijd komt waarin God hier op plechtige wijze Zijn rechtszitting zal houden, zodat een mens zal zeggen: “Immers is er vrucht voor den rechtvaardige; immers is er een God, Die op de

aarde richt.” Maar dat is niet waar deze tekst om gaat. Hij staat in de tegenwoordige tijd, o kring, Die nu richt, dus Die nu de aarde en haar bewoners oordeelt.

Daarom moet het worden opgevat als een oordeel aan deze kant van het oordeel van de grote dag. En zo richt God de aarde, of op de aarde, op drie manieren. Ten eerste door alles wat alle schepselen aangaat voorzienig te regelen en wijs te beschikken. Ten tweede door de onderdrukten te bevrijden en op te komen voor de zaak van de onschuldigen. Ten derde door de kwaaddoeners ten val te brengen en hen te straffen voor wat zij anderen aandoen. — John Hinckley.

## **Wenken voor de dorpsprediker**

### **Vers 4**

1. De natuurlijke gevolgen van de erfzonde zie je terug in vroeg lijden en sterven.
2. De zedelijke gevolgen zie je terug in het vroege begin van daadwerkelijke zonde.
3. Vroege verdorvenheid blijkt uit het bewuste schuldgevoel bij het liegen. — G. R.

### **Vers 4 (eerste zinsdeel)**

Het gekke gedoe in ons binnenste, of de kalender van de misdaden van het hart.

### **Vers 5 (eerste zinsdeel)**

Een geslacht van slangen. — Preek van T. Adams.

### **Vers 5**

Zonde als vergif. Vergif kan er aantrekkelijk uitzien en lekker smaken. Het kan langzaam of snel werken, pijnlijk zijn, uitputten, slaperig maken of waanzinnig. Maar het is altijd dodelijk.

### **Vers 6**

De slangenbezweerder.

1. Hij bezweert met morele overtuiging, beloften, dreigementen enzovoort.
2. Hij bezweert verstandig, ernstig, liefdevol en met goede redenen.
3. Hij bezweert tevergeefs, want de wil wil niet. Daarom hebben we Gods genade en het evangelie zo nodig.

**Vers 9**

De slakkengang van goddeloze mensen. Hun zonde breekt hun bezit af, hun gezondheid, hun tijd, hun invloed en uiteindelijk hun leven.

**Vers 12**

Opvallende voorbeelden van Gods oordelen en wat eruit voortkwam.

© Vertaling Treasury of David door Teun van der Plas

